ЯНВАРЬ
28
1940 во
№ 14 (1158)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

СТАЛИНСКӦЙ УРОЖАЙЯС ВӦСНА

Большевистскӧй партиялӧн XVIII съезд пуктіс социалистическӧй видзму овмӧс водзӧ мог—обеспечитны коймӧд пятилетка ном кежлӧ кӧкъямыс миллиард пуд нянь быд во босьтӧм, гектар вылысь шӧркодь урожай 30 центнер шедӧдӧмӧн. Колхозъяс да совхозъяс имеитӧны став позянлунъяс, медым честьӧн пӧртны олӧмӧ тайӧ зэв важнӧй моргсӧ. Эм налӧн вынйӧра техника, опыт, прекрасной кадръяс.

Эмӧсь миян уна сюрс прекрасной опытник—колхозной сиктса новаторъяс, стахановецъяс, кодъяс заставитісны муӧс сетны рекордной урожайяс.

Алтайскӧй колхозникъяс М. Ефремов да И. Чумановъ, водзынмунысь сӧветскӧй академик В. Р. Вильямс учениеӧн руководствуйтчӧмӧн, лӧсьӧдісны кӧдза площадь вылын кӧйдыс правильнӧя распределитан дзонь система, растениеяс подкормкалысь аслыс сикас порядок. Ефремовскӧй агротехника сетіс аддзывлытӧм результатъяс—500 да унджык пуд шобді гектар вылысь. Сталинградскӧй областьын „Октябрлӧн XII годовщина“ колхозса том бригадиръяс Аркадий Гуров да Георгий Козленков передовӧй агротехника пыртӧмӧн, муын влага видзӧм да чукӧртӧм вӧсна тышкасьӧмӧн лоисны водзмӧстчысьясӧн гектар вылысь сё пуд урожай вӧсна тышын.

Уна колхозъяс и миян республикаын шедӧдісны гырысь урожайяс. Пезмӧгса „Кыа“ колхоз кольӧм во бӧсьтіс шӧркодь урожай 20 центнерӧн гектар вылысь, а ӧткымын участокысь весиг 31 центнерӧн. Висерса „Выль ордым“ колхоз босьтіс урожай 18 сайӧ центнер гектар вылысь. Татшӧм ыджыд урожайсӧ колхозъяс шедӧдӧны агротехника пыртӧмӧн. И миян могыс лоӧ сыын, медым кыдз позьӧ паськыджыка пропагандируйтны поредовикъяслысь опыт, выль агротехническӧй тӧдӧмлунъяс.

Пожӧг МТС-са участковӧй агроном комсомолец М. Гуляев аслас участокса колхозъясын котыртіс стахановскӧй школаяс. Сійӧ школаясын Гуляев ёрт гӧтӧвитӧ звеньевӧйясӧс, бригадиръясӧс, велӧдӧ найӧс звеньевӧй метода уджӧ, велӧдӧ накӧд агротехника да кыдзи сійӧс применяйтны асланыс колхозъясын.

Гуляев ёртлӧн тайӧ водзмӧстчӧм имеитӧ зэв ыджыд тӧдчанлун и комсомольскӧй организацияяс обязанӧсь подхватитны сійӧс. Котыртны колхозын стахановскӧй школа, корны агрономӧс нуӧдны лекция агротехника кузя, нуӧдны звеньевӧйяслысь семинар, котыртны агротехническӧй литература гораа лыдьӧм—кутшӧм тайӧ благородной удж колхозъясса комсомолецъяслӧн!

Комсомолецъяс, комсомол райкомъяс обязанӧсь отсавны колхозъяслы котыртны агротехническӧй велӧдчӧм, обязанӧсь лоны водзмӧстчысьясӧн тайӧ зэв важнӧй делӧын.

Кӧть жаль, но ми ог вермӧй висьтавны ниӧти райкомол йылысь, мый сійӧ кӧть мыйкӧ да вӧчис агротехническӧй велӧдчӧм колхозъясын котыртӧм кузя. А ӧд сы вылӧ миян эм став позянлуныс. Оз-ӧмӧй вермы, шуам, котыртны стахановскӧй школаяс, агротехническӧй темаяс вылӧ лекцияяс нуӧдӧм Шойнатыса райкомол? Дерт, вермас. Эм сы вылӧ колана вынъяс, став позянлунъяс. Но мыйла кӧ сійӧс оз вӧч. Тыдалӧ, райкомолса веськӧдлысьяс абу на гӧгӧрвоӧмаӧсъ сельскохозяйственнӧй наукалысь рольсӧ. Луз районын котыртлісны кык стахановскӧй школа, но найӧ уджӧн ошйысьны дзик оз позь. Татшӧм положение абу терпитана.

Но этша котыртны агротехническӧй велӧдчӧм. Колӧ добитчыны, медым сійӧ тӧдӧмлунъясыс смела применяйтсисны практикаын. Этша кывзыны лекцияяс естественнӧй удобрениеяс польза йылысь, колӧ тӧждысьны сійӧс чукӧртӧм да хранитӧм вӧсна. Правильнӧ вӧчӧны Кулӧмдін районса „Искра“ колхозын, кор сэні чукӧртісны нин 3 сюрс сайӧ додь торф да сідзжӧ пӧим. Тані уджалӧ агрономӧн комсомолец М. Гуляев ёрт, коді не сӧмын велӧдӧ агротехника, но и добивайтчӧ сійӧс олӧмӧ пыртӧм. Правильнӧ вӧчӧны Железнодорожнӧй районса Ленин нима колхозысь комсомолецъяс, кор найӧ котыртісны кӧйдыслысь чужанлун проверитӧм, тӧждысьӧны инвентарь кӧдза кежлӧ гӧтӧвитӧм вӧсна. Сӧмын налӧн оз на тырмы агротехническӧй велӧдчӧмыс.

Агротехвническӧй велӧдчӧм колӧ сочетайтны тувсов кӧдза кежлӧ успешнӧя лӧсьӧдчӧмкӧд. Тайӧ ставыс отсалас колхозникъяслы успешнӧя тышкасьны сталинскӧй урожайяс вӧсна.

СНИМОК ВЫЛЫН: Сӧветскӧй Союзса Герой старшӧй лейтенант Д. Л. Маргулис ёрт.

ЛЕНИНГРАДСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГСА ШТАБЛӦН ОПЕРСВОДКА

Январь 25 лун чӧжӧн фронт вылын нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

Январь 26 лун чӧжӧн фронт вылын нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

УКАЗ
СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн
БАТАЛЬОННӦЙ КОМИССАР Д. А. БАЛАХОВЛЫ ДА КРАСНОАРМЕЕЦ А. Д. КОЙДАЛЫ СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ ЗВАНИЕ ПРИСВОИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки отвага да геройство петкӧдлӧмысь присвоитны батальоннӧй комиссар Дмитрий Александрович БАЛАХОВЛЫ да красноармеец Анатолий Дмитриевич КОЙДАЛЫ СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ звание ЛЕНИН орден да „ЗОЛОТАЯ ЗВЕЗДА“ медаль вручитӧмӧн.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль. 1940 вося январь 26 лун.

УКАЗ
СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн
КРАСНОЙ АРМИЯСА НАЧАЛЬСТВУЮЩӦЙ СОСТАВЛЫ СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ ЗВАНИЕ ПРИСВОИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки отвага да геройство петкӧдлӧмысь присвоитны СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ звание ЛЕНИН орден да „ЗОЛОТАЯ ЗВЕЗДА“ медаль вручитӧмӧн:

1. Политрук Кесарь Федорович АНДРЕЕВЛЫ
2. Младшӧй командир Александр Макарович ВАСИЛЬЕВЛЫ
3. Младшӧй политрук Михаил Григорьевич МАНАКИНЛЫ
4. Лейтенант Петр Тихонович МИХАЛИЦЫНЛЫ.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль. 1940 вося январь 26 лун.

УКАЗ
СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн
81 Горно-стрелковӧй полкӧс „КРАСНОЕ ЗНАМЯ“ орденӧн наградитӧм йылысь

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки доблесть да мужество петкӧдлӧмысь наградитны 81 Горно-стрелковӧй полкӧс „КРАСНОЕ ЗНАМЯ“ орденӧн.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль. 1940 вося январь 26 лун.

УКАЗ
СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн
КРАСНОЙ АРМИЯСА КРАСНОАРМЕЕЦ НИКИТА ИВАНОВИЧ РУСИНЛЫ СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ ЗВАНИЕ ПРИСВОИТӦМ ЙЫЛЫСЬ

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да тадырйи отвага да геройство проявитӧмысь присвоитны красноармеец Никита Иванович РУСИНЛЫ СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗСА ГЕРОЙЛЫСЬ звание ЛЕНИН орден да „ЗОЛОТАЯ ЗВЕЗДА“ медаль вручитӧмӧн.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль.
1940 вося январь 26 лун.

—●—

РЫТЫВВЫВ ФРОНТ ВЫЛЫН

ПАРИЖ, 26. (ТАСС). Юӧртсьӧ, мый тӧрыт луныс колис спокойнӧя став фронт вылын. Торъя местаясын действуйтіс артиллерия. Войнас сідзжӧ существеннӧйыс немтор эз вӧв.

БЕРЛИН, 26. (ТАСС). Германскӧй армиялӧн верховнӧй командование юӧртӧ, мый английскӧй разведывательнӧй самолётлӧн Рурскӧй область вылӧд лэбзьӧм вӧчны зільӧм дырйи вӧлі сійӧс ускӧдӧма Дуисбург районын.

Войналы паныд Англияын движение

ЛОНДОН, 26. (ТАСС). Лондонскӧй кооперативнӧй обществоса квайт организациялӧн собраниеяс вылын унджык гӧлӧсӧн примитӧма резолюцияяс, кодъяс осуждайтӧны „национальнӧй“ правительстволысь политикасӧ. Тайӧ резолюцияясас индыссьӧ, мый ӧнія война Европаын нуӧдсьӧ сӧмын капиталистъяслысь да спекулянтъяслысь прибыльяс содтӧм могысь.

Англияын судоверфь вылын забастовка

ЛОНДОН, 26. (ТАСС). Кыдзи юӧртӧ „Дейли уоркер“, клайдскӧй судоверфьын (Шотландия) военнӧй тӧдчанлуна уджъяс вылын ӧти сюрс уджалысь судостроитель ӧткажитчисны выполняйтны кутшӧм кӧть эз вӧв сверхурочнӧй уджъяс.

ХРОНИКА

ССР Союзса Совнарком назначитіс М. Д. Суховольский да М. С. Козлов ёртъясӧс СССР-са Нефтянӧй Промышленность кузя Народнӧй Комиссарӧс вежысьясӧн. (ТАСС).

Областнӧй да городскӧй комсомольскӧй активлӧн собрание

Уджавны ӧтув мам-батькӧд

Сыктывкарса 5-ӧд номера школаын родительскӧй комитетса председатель УЛИТИНА ёрт сёрниысь

Школалы ыджыд отсӧг вермасны сетны челядьлӧн бать-мам. Найӧ ассьыныс челядьныслӧ тӧдӧны ёна бурджыка.

Мукӧд каръясса уна школаясын котырталӧма родительскӧй комитетъяс, кодъяс учительяслы уджын сетӧны ыджыд отсӧг. Миян республикаын родительскӧй комитетъяс котыртӧма, кӧть и жаль, зэв на шоч школаын.

Сыктывкарса 5-ӧд номера начальнӧй школа бердӧ родительскӧй комитет котыртчис колян велӧдчан во помын. Комитет сетіс ыджыд отсӧг школалы, учительяслы челядьӧс воспитайтӧмын. Комитетса шленъяс ветлісны батьмам ордӧ, велӧдчысьяс дінӧ. Родительскӧй комитет уна вӧчис челядьлысь досуг котыртӧм кузя, нуӧдліс вечеръяс.

Миян родительскӧй комитетын 7 морт. Быд шленлы сетӧма аслыс участок. Павличева ёртӧс индӧма библиотекаӧ. Сійӧ бура пуктіс библиотекалысь удж. Дас лунын ӧтчыд велӧдчысьяслысь вежлалӧ книжкаяс, нуӧдӧ лыддьӧм книгаяс кузя беседаяс. Амосова ёрт—ответственнӧй кружокъяс кузя. Сійӧ бур художественнӧй выступлениеяс гӧтӧвитіс Октябрьскӧй торжествояс кежлӧ да выль вося ёлка кежлӧ. Кружокъяс уджалӧны систематическӧя.

Родительскӧй комитет котыртліс сідзжӧ батьмамлысь дежуритӧм школа бердса детплощадка вылын, котыртліс киноясвылӧ ветлӧм.

А мыйта миян нездоровӧй явлениеясыс Сыктывкарса велӧдчысьяс пӧвсын! Со став заборъяс гижалӧма мисьтӧм рисунокъясӧн, мый дерт челядьлӧн удж. А босьтчам кӧ уджӧ ставӧн и комсомол, и мамбать, и учительяс, татшӧм торъяссӧ позьӧ дзикӧдз быродны.

Отрядлы—культурнӧй вожатӧйӧс

Горкомолса школаяс да пионеръяс отделын юралысь А. КАЙДАЛОВА ёрт сёрниысь

Большевистскӧй партия да Советскӧй правительство ыджыд внимание сетӧны челядьӧс быдтӧмлы да воспитайтӧмлы. Челядьӧс воспитывайтӧм доверитӧма комсомоллы и тайӧ довериесӧ ми долженӧсь оправдайтны. Но миян комсомольскӧй организацияяс школаын уджалӧны ёна на тырмытӧма. Тайӧ вайӧдіс сэтчӧ, мый миян школаясын велӧдчысьяслӧн дисциплина улын. Омӧль дисциплина вайӧдӧ улын успеваемостьӧ. Мӧд номера средней школаын эм ветымын сайӧ комсомолец, но на пиысь унаӧн оз являйтчыны примерӧн мукӧд велӧдчысьяслы.

Омӧля веськӧдлӧ комсомольскӧй организацияясӧн и горкомол. Ми горкомолса работникъяс ёнджыкасӧ пукалам кабинетын. Со Смолев ёрт, весиг, ни ӧти школаӧ на эз ветлы.

Отрядын основнӧй фигураӧн являйтчӧ пионервожатӧй. Но унджыкысьсӧ овлӧ сідз, мый комсомольскӧй организацияяс пионерскӧй отрядӧ вожатӧйӧн выделяйтӧны оз медся передовӧй, развитӧй комсомолецъясӧс. Вот сы вӧсна, мый отрядъясӧн веськӧдлӧны неспособнӧй, тшӧкыда некультурнӧй вожатӧйяс, миян отрядъяс омӧля уджалӧны.

Пионерскӧй организацияӧн веськӧдлӧм—эм кровнӧй делӧ комсомоллӧн. Ми веськӧдлыны долженӧсь сідзи, кыдзи требуйтӧ сійӧс миянсянь партия.

Учительлӧн требованиеяс

Сыктывкарса 1-ой номера средней школаысь учительница Е. П. КАЛИНИНА ёрт сёрниысь

Челядьӧс коммунистическӧя воспитывайтан делӧын юрнуӧдан рольыс принадлежитӧ учительлы. Челядьӧс воспитывайтӧны тшӧтш и мам-бать да комсомольскӧй да пионерскӧй организацияяс. Сідзкӧ налӧн интересъясыс общӧйӧсь, налӧн ӧти мог—быдтыны миянлысь челядь способнӧйясӧн строитны коммунизм.

Классын, кӧні мукӧд дырйи 46 мортӧдз, эмӧсь разнӧй пӧлӧс челядь. На дінӧ быдӧн дорӧ колӧ торъя подход. Но овлывлӧ сідз, мый медым перевоспитайтны сійӧ либӧ мӧд школьникӧс, учитель, класснӧй руководитель быд ногыс босьтчыласны матыстчыны сы дорӧ. Но ставыс весьшӧрӧ. Нинӧм оз артмы. Тані эськӧ донъявны позьтӧм отсӧг вермисны сетны комсомолецъяс. Но сійӧ отсӧгыс миян школаын абу на, найӧ учительӧс оз поддерживайтны.

Омӧля уджалӧны и пионерскӧй отрядъяс. Босьтам кӧть старшӧй вожатӧйлысь плансӧ, кодӧс составитӧма январь тӧлысь вылӧ. Сэні нинӧм конкретнӧйыс абу, пионерскӧй творческӧй энтузиазмыс сэні дзик оз тӧдчы.

Абу четкостьыс пионерскӧй уджын. Пионерскӧй занятиеяс вылын абу некутшӧм дисциплина. Татшӧм положение колӧ вежны.

Вӧр кыскалысьяслӧн бригада. Снимок вылын (шуйгавывсянь): Э. К. Шефер, У. И. Трофимова, С. О. Цимбал, А. В. Рубцова да Е. Г. Сердитова ёртъяс (Ношульса механизированной вӧрпункт).
Фото Ермолинлӧн.

ТВОРЧЕСКӦЙ ПОДЪЁМ

Удора районын вӧрлэдзан уджъяс вылын участвуйтӧ 210 комсомолец. Бур производственнӧй показательяс шедӧдісны торъя комсомольско-молодёжнӧй участокъяс, кыдзи Пысса, Семен туруна, Ус ю да мукӧдъяс. Пысса участокын уджалӧ медся уна комсомолец. 1939 вося нёльӧд кварталлысь план тайӧ участокыс тыртіс пӧрӧдчӧм кузя 150 да кыскасьӧм кузя 131 прочент вылӧ. Бур петкӧдласъяс тайӧ участокыс сетӧ и 1940 вося первой кварталын. Пӧрӧдчӧм тані помалӧма нин. Ӧні комсомолецъяс переключитчисны кыскасьӧм вылӧ.

Комсомольскӧй бригадаяс, торъя комсомолецъяс производство вылын петкӧдлӧны образцовӧй пример став рабочӧйяслы. Комсомолец А. Бутыревлӧн 8 марта звено, кӧні уджалӧ 4 комсомолец, босьтліс кӧсйысьӧм 1939 воын пӧрӧдны 5.500 кубометр вӧр. Звено ассьыс кӧсйысьӧмсӧ тыртіс 116 прочент вылӧ. Комсомолец Василий Багаев ёрт ӧти подсобникӧд 36 лунӧн пӧрӧдіс 600 кубометр вӧр. Татшӧм примерыс уна.

Ӧні Удора районса комсомолецъяс тышкасьӧны сы вӧсна, медым петны победительясӧн и 1940 вося первой кварталын. И найӧ уджалӧны успешнӧя. Уна комсомолецъяс включайтчӧны босьтӧм кӧсйысьӧмъяс срокысь водз олӧмӧ пӧртӧм вӧсна социалистическӧй ордӧйсьӧмӧ. Комсомолец Нючев ёрт (Ус ю участок) март первой лун кежлӧ кӧсйысис пӧрӧдны 1.000 кубометр. Ӧні Нючев ёрт быдлун пӧрӧдӧ 20—25 кубометрӧн. Сійӧ пӧрӧдіс нин 700 кубометр.

Ыджыд производительность вӧсна тышӧ комсомолецъяс ас бӧрсяыс кыскӧны и став несоюзнӧй томйӧзӧс.

Отсӧг пыдди видӧм

1937 воын Вадыбса (Сыктыв район) „Водзӧ“ колхоз бердын котыртчис райсемхоз, коді имеитӧ ыджыд тӧдчанлун не сӧмын Сыктыв районлы, но и став республикалы. Тані испытывайтсьӧны кӧйдысъяслӧн выль сортъяс, выводитчӧны кӧйдыслӧн выль бурджык сортъяс. Татчӧ вӧлі мӧдӧдӧма уджавны том агроном комсомолка Софья Меркурьева ёртӧс.

Сьӧлӧмсяньыс босьтчис аслас уджас том специалистка. Сійӧ нуӧдӧ ыджыд удж: пыртӧ колхозъясӧ агромероприятиеяс, лӧсьӧдӧ бригадаясӧ планъяс да с. в. Меркурьевалы уджас ыджыд отсӧг вӧлі сетӧ колхознӧй комсомольскӧй организация.

Но омӧля отсалӧны Сыктывса райзо да Визинса МТС. Сылы оз сетлыны некутшӧм индӧдъяс, некутшӧм практическӧй отсӧг. Райзоса да МТС-са веськӧдлысьяс волывлӧны райсемхозӧ сӧмын, медым видыштны Меркурьева ёртӧс. 1939 вося арын Сыктывса райзо Меркурьева ёртӧс неуна эз вӧтлы удж вылысь. Помкаыс вӧлі сыын, мый уси лым улӧ зӧр да нюжаліс нянь вартӧм. Тайӧн райзоса веськӧдлысьяс кӧсйылісны дзебны ассьыныс омӧль уджнысӧ.

Тыдалӧ, Сыктыв райзоса да Визин МТС-са веськӧдлысьяс вунӧдӧмаӧсь кадръяс дорӧ внимательнӧй да тӧждысяна относитчӧм коланлун йылысь, найӧс велӧдӧм, быдтӧм йылысь.

Н. Попов.

УЧАСТОКСА НЕПОЛАДОКЪЯС

Миян Палауз вӧрпунктса Иван Чомъя участокын эмӧсь уна неполадокъяс, кодъяс серьёзнӧя мешайтӧны удж производительность кыпӧдӧмлы.

Участокъясын абу тӧчилаяс, абу лӧсьӧдӧма инструмент ремонтируйтӧм. Та вӧсна рабочӧйяс удж вылӧ тшӧкыда петӧны недоброкачественнӧй инструментӧн. Рабочӧйяс унаысь нин шыӧдчывлісны тайӧ неполадкияссӧ быродӧм йылысь участокса мастер Носков ёрт да вӧрпунктса заведующӧй Филатов ёрт дінӧ, но положениеыс эз бурмы.

Участокын омӧльӧсь сідзжӧ и культурно-бытовӧй условиеяс. Рабочӧйяслӧн общежитиеясын кӧдзыд, клуб оз уджав.

Рабочӧйяс требуйтӧны быродны тайӧ тырмытӧмторъяссӧ. **П. Холопов.**

Василий Югов

Уна во чӧж нин Василий Югов уджалӧ вӧруджъяс вылын. Сійӧ пыр вӧлі водзынмунысь комсомолецӧн, удж котыртысьӧн.

Кыскасян уджъяс вылын сійӧ ӧти сезонӧн кыскыліс 2.500 кубометр.

Югов ёрт кольӧм вося вӧрлэдзан сезонӧ вӧчис 100 сайӧ норма. Вӧручастокыс вӧлі медся бур пӧрӧдчысьстахановецӧн.

Бура уджалӧ и таво. Сійӧ бригадир комсомольско-молодёжнӧй бригадаын. Ассьыс удж опытсӧ передайтӧ аслас ёртъясыслы.

Сійӧ бригадаын быдмисны том стахановецъяс Коковкин, Некрасов, Тутринов да Тутриноваяс, кодъяс ӧні лунся нормаяс пыр тыртӧны 110—170 прочент вылӧ.

Югов ёрт аслас образцовӧй уджӧн рабочӧйяс пӧвсын завоюйтіс авторитет, авторитетӧн пользуйтчӧ и дзоньнас сылӧн бригадаыс.

Василий Юговӧс, кыдз вӧрын медся бур уджалысьӧс колхозникъяс бӧрйисны Куратово сиктсоветса депутатӧн. Ӧні сійӧ кӧсйысис уджавны нӧшта на бурджыка, нӧшта на вылӧджык кыпӧдны удж производительность, медым честьӧн оправдайтны бӧрйысьысьяслысь ыджыд довериесӧ.

ТУТРИНОВ.
Войтшугрӧм вӧручасток.

Петкӧдлӧны пример

Черныб вӧрпунктса комсомолецъяс да томйӧз пыр вылӧджык и вылӧджык кыпӧдӧны ассьыныс удж производительностьнысӧ.

Комсомолец - стахановец М. Д. Афанасьев ёрт кык тӧлысьӧн вӧчис 76 норма, мыйысь сійӧ удждон босьтіс 1.155 шайт.

Н. Д. Прокопьев ёрт вӧчис нин 95 норма, мыйысь сійӧ удждон босьтіс 1.569 шайт.

Афанасьев да Прокопьев ёртъяс лунся нормаяс пыр тыртӧны 130-150 да унджык прочент вылӧ. Вӧручастокын являйтчӧны найӧ медся бур уджалысьясӧн. Найӧ бур организаторъяс, стахановскӧй метода удж котыртысьяс.

В. Артемьев.

„ЛЕНИНИЗМ ПОДУВЪЯС ЙЫЛЫСЬ“ СТАЛИН ЁРТЛӦН УДЖ

1924 вося апрельын Сталин ёрт лыддис Свердловскӧй университетын ассьыс знаменитӧй лекцияяс „Ленинизм подувъяс йылысь“. Сійӧ лекцияясыс партия да став страна олӧмлы имеитісны зэв ыджыд тӧдчанлун. Найӧ и ӧні являйтчӧны боевӧй оружиеӧн большевикъяс киын коммунизмлӧн помӧдз победитӧм вӧсна тышын.

1921—1925 воясӧ Сӧветъяслӧн страна переживайтіс империалистическӧй да гражданскӧй войнаяс дырйи разрушитӧм народнӧй овмӧс восстановитӧм кузя мирнӧй удж вылӧ вуджан кадколаст. Вуджӧмыс тайӧ муніс вывті напряженнӧй обстановкаын да сопровождайтчис ыджыд сьӧкыдлунъясӧн.

Но восстановительнӧй кадколастлӧн первой воясыс нин крестьянствокӧд правильнӧй взаимоотношениеяс результатын вайӧны партиялы тӧдчана успехъяс. Наблюдайтсьӧ подъём народнӧй овмӧслӧн став юкӧпын: содӧны кӧдза площадьяс, ёнмӧ крестьянскӧй овмӧс, быдмӧ социалистическӧй промышленность, содӧ лыд сертиыс рабочӧй класс, содӧ удждон.

1923 вося ар кежлӧ странаын неуна ёсьмӧны хозяйственнӧй сьӧкыдлунъяс, кодъяс лоины донъяс кузя сӧветскӧй политика нарушитӧм результатын. Тайӧ нарушениеясыс петісны промышленнӧй да торговӧй организацияяссянь, кӧні орудуйтлісны троцкистъяс (Пятаков ВСНХ-ын да мукӧдъяс). Нянь вылӧ улын дон да чрезвычайнӧ вылын дон промышленнӧй изделиеяс вылӧ кучкисны крестьянство кузя, эз сетны сылы позянлун ньӧбны промтоваръяс. Тайӧ вайӧдіс промышленностьын сбытлӧн кризисӧ, а татысь—рабочӧйяслы удждон дыр мынтытӧм.

Партия пыр жӧ примитіс мераяс тайӧ сьӧкыдлунъяс бырӧдӧм могысь да регыд добитчис положительнӧй результатъяс.

Кажитчис эськӧ, мый татшӧм сложнӧй, напряженнӧй обстановка дырйи партияса став шленъяс долженӧсь вӧлі эськӧ торъя дружнӧя да сплоченнӧя уджавны ЦК веськӧдлӧм улын. Но именнӧ тайӧ сьӧкыд кадколастас ВКП(б) пытшкын антипартийнӧй элементъяс заводитӧны выльысь усьласьны партия вылӧ, сылысь радъяссӧ пытшкӧссянь разложитны зільӧмӧн.

„Большевизмлы врагъяс, —лыддям „ВКП(б) история краткӧй курсысь“,— ВКП(б) радъясын антипартийнӧй элементъяс, тайӧ став кадколаст чӧжыс нуӧдісны отчаяннӧй тыш ленинскӧй партиялы паныд. Тайӧ антипартийнӧй элементъяс юрын сулаліс Троцкий. Тайӧ тышас сылӧн отсасьысьӧн вӧліны Каменев, Зиновьев, Бухарин“ („ВКП(б) история краткӧй курс“, 266 стр. Коми изд. 286 стр.). Зэв уна оппозиционнӧй группаяс—троцкистъяс, „рабочӧй оппозиция“, „левӧй коммунистъяс“, „демократическӧй централистъяс“ да мукӧд, паникаӧ сетсьӧмӧн да сьӧкыдлунъяс водзын пасуйтӧмӧн, ӧтувтчисны партиялы паныд тышын.

Торъя яростнӧй атакаяс партия вылӧ предпринимайтӧны троцкистъяс 1923 вося арын да 1924 воын, кор Ленин куйліс, сьӧкыда висьӧмӧн.

Троцкий чукӧртіс ас гӧгӧрыс став антипартийнӧй группировкаяс. 1923 во мӧд джын чӧж троцкистъяс строчитісны став сикас „платформаяс“, письмӧяс, статьяяс да ыстаслісны тайӧ став няйт гижӧдъяссӧ районнӧй да низовӧй партийнӧй организацияясӧ, партиялы дискуссия көвъялӧмӧн.

Вӧлі дзик яснӧ, мый троцкизмӧс идейнӧя жугӧдтӧг оз позь победоноснӧя мунны водзӧ социалистическӧй строительство туй кузя. Колӧ вӧлі сетны решительнӧй бой троцкизмлы, кыдз идейнӧй течениелы. Аслас выступлениеясын Сталин ёрт индіс, мый „партиялӧн могыс сыын, медым гуавны троцкизмӧс, кыдзи идейнӧй течение... Троцкизмӧс жугӧдтӧг, неп условиеясын оз позь шедӧдны победа, оз позь шедӧдны ӧнія Россияӧс социалистическӧй Россияӧ пӧртӧм“ (сэн жӧ, 255 стр. Коми изд. 274.).

Сы вӧсна, хозяйственнӧй сьӧкыдлунъяс вылӧ видзӧдтӧг, кодӧс переживайтіс тайӧ кадын Сӧветъяслӧн страна, тайӧ сьӧкыдлунъяссӧ бырӧдӧмӧн партиялӧн занятость вылӧ видзӧдтӧг, партия восьтіс общепартийнӧй дискуссия. Дискуссияын троцкистъясӧс вӧлі идейнӧя жугӧдӧма. На дор гӧлӧсуйтісны сӧмын вузовскӧй да учрежденческӧй ячейкаяслӧн неыджыд лыд. Партия колис вернӧйӧн ленинизмлы.

Троцкизмлы да мукӧд мелкобуржуазнӧй уклонъяслы паныд партиялӧн чорыд да миритчытӧм тышын, ленинизм вӧсна тышын юрнуӧдысьӧн выступайтіс Маркслысь—Энгельслысь—Ленинлысь делӧ гениальнӧй продолжатель, Владимир Ильичлӧн матыса ученик да соратник—Сталин ёрт. Сійӧ сплотитіс ленинскӧй знамя улын став партияӧс, рабочӧй классӧс, трудовӧй крестьянствоӧс да сӧветскӧй интеллигенцияӧс да нуӧдіс найӧс миян странаын победа вӧсна водзӧ тыш вылӧ.

Сталин ёрт кужис дорйыны сӧстӧмлуын марксизм-ленинизм врагъяс покушениеясысь да развитіс сійӧс водзӧ, выль эпохалы —социализм строитан да СССР-ӧн социализмсянь коммунизмӧ вочасӧн вуджан эпохалы—лӧсялӧмӧн.

„Ленинизм подувъяс йылысь“ сталинскӧй лекцияслӧн тӧдчанлуныс збыльысь колоссальнӧй. „ВКП(б) история краткӧй курсысь“ ми лыддям: „Троцкизмӧс идейнӧя гӧмитӧмын да ленинизм дорйӧмын серьёзнӧй тӧдчанлун кутіс Сталин ёртлӧн теоретическӧй удж „Ленинизм подувъяс йылысь“, коді петіс 1924 воын. Тайӧ брошюраыс эм ленинизмӧс мастерскӧя изложитӧм да серьёзнӧй теоретическӧй подулалӧм. Сійӧ вооружитіс сэки дай вооружайтӧ ӧні став мирын большевикъясӧс марксистско-ленинскӧй теория ёсь оружиеӧн“ (сэн жӧ, 255 стр. Коми изд. 274 стр.).

Тайӧ уджыс имеитліс да имеитӧ колоссальнейшӧй тӧдчанлун партийнӧй да непартийнӧй кадръясӧс идейнӧя вооружитан да воспитайтан делӧын. Сійӧ эм настольнӧй книга социализм сознательнӧя стрӧитысьлӧн, партияса быд шленлӧн, быд беспартийнӧй рабочӧйлӧн, колхозниклӧн, интеллигентлӧн. Сы кузя велӧдчисны, велӧдчӧны да кутасны велӧдчыны уна миллион йӧз став мирын.

Теоретическӧй видзӧдлас боксянь „Ленинизм подувъяс йылысь“ удж эм крупнейшӧй вклад марксистско-ленинскӧй наука сокровищницаӧ. Сыын яснӧй, четкӧй, сталинскӧй кывйӧн изложитӧма ленинизмлысь основнӧй вопросъяс. Сыын мастерскӧя подытожитӧма пролетариат революционнӧй тышлысь уна дас во чӧжся опыт, сійӧ тышӧн рабочӧй класслӧн великӧй учительяс веськӧдлӧмлӧн опыт.

„Ленинизм подувъяс йылысь“ ассьыс уджсӧ Сталин ёрт сийис ленинскӧй призывлы. И сійӧ дзик эз вӧв случайнӧйӧн. Буретш сійӧ кадын (1924 вося январь-февраль) пролетариатлӧн великӧй вождь Владимир Ильич Ленин кулӧмкӧд йитӧдын партияӧ пырис „рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн 240 сюрс морта выль вынйӧра отряд. Колӧ вӧлі сетны кианыс тайӧ партияса нӧшта том шленъяслы дзик четкӧй, яснӧй да дженьыда изложитӧм руководство ленинизм вопросъясын. Колӧ вӧлі сетны налы кианыс большевизмлысь боевӧй оружие, кодӧн вооружитчӧмӧн найӧ вермисны эськӧ кокнида тӧдмавны вражескӧй—троцкистскӧй, бухаринскӧй да мукӧд—„теорияяс“, кодъясӧс обычнӧ дзебӧны революционнӧй фразеологияӧн.

Сталин ёртлӧн удж заводитчӧ ленинизмлысь сущность классическӧя определитӧмӧн. „Мый жӧ сэтшӧм медбӧрын ленинизмыс?“,— юалӧ Сталин ёрт да ӧтвенайтӧ: „Ленинизм эм марксизм империализм да пролетарскӧй революция эпохаын. Точнӧйджыка: ленинизм эм пролетарскӧй революциялӧн теория да тактика вообще, пролетариат диктатуралӧн теория да тактика особенности“.

Тайӧ определениеыс жугӧдӧ пух и прах став вражескӧй оппортунистическӧй определениеяссӧ, кодъяс имеитісны асланыс могӧн извратитны ленинизм, ограничитны сійӧс гӧгӧрвоӧм да сійӧн чинтыны сылысь международнӧй тӧдчанлунсӧ.

Ӧтияс, например, Зиновьев да мукӧд, заявляйтлісны, быттьӧ ленинизм эм сӧмын чистӧ национальнӧй, роч явление, эм сӧмын марксизмӧс Россияса обстановкаӧ применитӧм, да, сідзкӧ, найӧ мнение серти, сійӧ оз позь применитны мукӧд (не роч) народъяслы да странаяслы.

Мукӧдъяс заявляйтлісны, мый ленинизм эм XIX нэм 40-ӧд воясся марксизмлысь революционнӧй элементъяссӧ возродитӧм, сы бӧрса воясса марксизмыс торъялӧмӧн, кор сійӧ лоис быттьӧ умереннӧйӧн, нереволюционнӧйӧн, быттьӧ ленинизм эм сӧмын 40-ӧд воясса марксизм прӧстӧ повторитӧм.

Сталин ёрт жугӧдіс став тайӧ вражескӧй оппортунистическӧй измышлениеяссӧ да докажитіс, мый ленинизм, ӧтарсянь, „эм явление интернациональнӧй, коді имеитӧ вужъяссӧ став международнӧй развитиеын, а не сӧмын роч“, а мӧдарсянь, петкӧдліс, мый „ленинизм не сӧмын возродитіс марксизм, но сійӧ вӧчис нӧшта воськов водзӧ, капитализмлӧн да пролетариат классовӧй тышлӧн выль условиеясын марксизм водзӧ развитӧмӧн“.

Сталин ёрт отчетливӧя петкӧдліс, мыйла именнӧ XX нэмся Россия лоис ленинизмлӧн рӧдинаӧн. Сійӧ вӧлі сідзжӧ не случайнӧйӧн, кыдзи и сійӧ, мый XIX нэмся нелямынӧд воясын. Германия вӧлі чреватӧй сэки, сідзжӧ кыдз Россия XX нэм заводитчигӧн, буржуазнӧй революцияӧн“.

Именнӧ царскӧй Россия XX нэм заводитчигӧн лоис империализм став противоречиеяслӧн узловӧй пунктӧн. Именнӧ Россияӧ XX нэм заводитчигӧн вуджис революционнӧй движениелӧн центрыс, дзик сідзжӧ, кыдз XIX нэмся нелямынӧд воясын революциялӧн тайӧ центрыс вуджліс Германияӧ (1848 вося революция водзвылын).

Аслас уджын Сталин ёрт сетіс стройнӧй, четкӧй картина ленинизм подувъяслысь. Сійӧ гениальнӧя петкӧдліс, мый ленинизмлӧн основнӧй вопросӧн, исходнӧй пунктӧн являйтчӧ пролетариат диктатура йылысь вопрос. Став мукӧд вопросъясыс жӧ являйтчӧны производнӧй вопросъясӧн, вопросъясӧн, кодъяс подчиненнӧйӧсь ленинизмлӧн тайӧ основнӧй вопрослы.

„Мукӧдъяс мӧвпалӧны,— висьтавлісСталин ёрт,—мый основнӧйыс ленинизмын—крестьянскӧй вопрос, мый ленинизмлӧн исходнӧй пунктӧн являйтчӧ крестьянство йылысь, сылӧн роль, сылӧн удельнӧй вес йылысь вопрос. Тайӧ дзик неверно. Ленинизмын основнӧй вопросӧн, сылӧн отправнӧй пунктӧн являйтчӧ оз крестьянскӧй вопрос, а пролетариат диктатура йылысь, сійӧс завоюйтан условиеяс йылысь, сійӧс ёнмӧдан условиеяс йылысь вопрос“ (35 стр., 11 изд.).

И. Сталин ёрт детальнӧя анализируйтӧ ленинизмлысь тайӧ основнӧй, исходнӧй пунктсӧ. Сійӧ видлалӧ сійӧс куим боксянь: 1) пролетариатлӧн диктатура кыдз пролетарскӧй революциялӧн орудие, 2) пролетариатлӧн диктатура кыдз буржуазия вылын пролетариатлӧн господство да 3) сӧветскӧй власть кыдз пролетарскӧй диктатуралӧн государственнӧй форма.

Сталин ёрт петкӧдлӧ сійӧ вылысӧ, мый пыртіс Ленин пролетарскӧй революция теорияӧ выль эпохалы—империализм да пролетарскӧй революцияяс эпохалы. Тайӧ эпохаӧ,—шуліс Сталин ёрт,—„вежсьӧ пролетарскӧй революция дінӧ, революциялӧн характер, сылӧн объём, сылӧн джуджалун, вообще революциялӧн схема йылысь вопрос дінӧ и ачыс подходыс“ (18 стр.).

Важӧн кӧ, доимпериалистическӧй эпохаӧ, полагайтлісны, мый пролетарскӧй революция должен лоны ӧтпырйӧ некымын решающӧй капиталистическӧй странаясын, то выль эпохалы, империализм кадколастлы, сійӧ лоӧ невозможнӧйӧн нин. Мӧдарӧ, империализм кадколастӧ социализмлӧн победа первоначальнӧ ӧти, торйӧн босьтӧм странаын капитализм развивайтчӧмлӧн неравномерность вӧсна лоӧ не сӧмын вероятнӧйӧн, но и неизбежнӧйӧн.

Важӧн кӧ, доимпериалистическӧй эпохаӧ, полагайтлісны, мый пролетарскӧй революция должен лоны медводз сійӧ странаясын, кӧні промышленность ёнджыка развитчӧма, кӧні пролетариат составляйтӧ населениелысь большинствосӧ, кӧні унджык культурность да мукӧд тор, то выль эпохалы, империализм кадколастлы, сійӧ лоӧ не быть коланаӧн. „Капитализмлӧн фронт орас сэні, кӧні империализмлӧн цепыс омӧльджык, ӧд пролетарскӧй революция эм мировӧй империалистическӧй фронт цеплӧн сылӧн медся омӧль местаын орӧмлӧн результат, и сэки вермас лоны, мый страна, коді заводитіс революция, страна, коді орӧдіс капиталлысь фронт, являйтчӧ капиталистическӧй отношениеын омӧльджыка развитӧйӧн, мукӧд, ёнджыка развитӧй странаяс серти, но кодъяс колины капитализм рамкаясын“ (Сталин, „Ленинизм вопросъяс“, 19 стр.).

Важӧн кӧ II Интернационалса геройяс утверждайтлісны (найӧ тайӧс утверждайтӧны и ӧнія кадӧ), мый „ӧтарсянь буржуазно-демократическӧй революция, да мӧдарсянь—пролетарскӧй костын эм пропасть либӧ, век жӧ нин, китайскӧй стена, коді торйӧдӧ ӧтисӧ мӧдсьыс ёнджыка либӧ омӧльджыка кузь ин-

(Помсӧ видзӧд 4 листб.).

„Ленинизм подувъяс йылысь“ Сталин ёртлён удж

(ПОМ)

тервалён, код чӧжён власть бердӧ воём буржуазия развивайтӧ капитализм, а пролетариат чӧжӧ вынъяс да лӧсьӧдчӧ „решительнӧй тышӧ“ капитализмлы паныд“, и сэки тайӧ интервалыс „исчисляйтсьӧ обычнӧ уна дас воясён“,—то ӧні „империализм обстановкаын тайӧ китайскӧй стена „теориясӧ“ лишитӧма быдсикас научнӧй смыслысь“ (Сталин).“... „Ӧдва кӧ колӧ доказывайтны, — висьталіс Сталин ёрт,—мый буржуазно-демократическӧй революция, развитӧйджык странаын должен матыстмыны татшӧм условиеяс дырйи (мӧдногён кӧ империализм условиеясын.—А. П.) пролетарскӧй революциякӧд, мый первойыс должен перерастайтны мӧдас“ (21 стр.).

Сталин ёрт петкӧдліс став сійӧ выльторсӧ, мый ыртіс Ленин пролетарскӧй революция теорияӧ выль условиеясын, выль эпохалы: капитализмлён неравномернӧя развивайтчӧм йылысь закон, империалистическӧй фронтлён цепь сылён медся омӧль местаын орӧмын неизбежность, буржуазно - демократическӧй революциялён социалистическӧй революцияӧ перерастайтан теория, первоначальнӧ ӧти торйӧн босьтӧм странаын социализмлён победа да сійӧс строитны позянлун, да с. в.

Сы бӧрын Сталин ёрт вуджӧ уна мукӧд вопросъяс видлалӧмӧ—крестьянскӧй, национальнӧй вопросъяс да мукӧд. Сійӧ гениальнӧя петкӧдлӧ, мый став тайӧ вопросъясыс дзик оз являйтчыны самостоятельнӧй, самодовлеющӧй вопросъясён, кыдз мӧвпалісны мукӧд „теоретикъяс“. Став тайӧ вопросъясыс являйтчӧны производнӧйён, подчиненнӧйён ленинизмын основнӧй вопрослы—пролетариат диктатура йылысь вопрослы.

Партия йылысь вопрос ленинизм сідзжӧ видлалӧ медводз пролетарскӧй революциялён интересъяс боксянь, пролетариатлысь диктатура завоюйтан, сійӧс кутан да ёнмӧдан видзӧдлас боксянь.

„Но таысь,—шуліс Сталин ёрт,—дзик оз пет, мый партияӧс позьӧ видлавны кыдз самоцель, кыдз самодовлеющӧй вын. Партия эм не сӧмын пролетарийяслён классовӧй ӧтувтчӧмлён высшӧй форма,—сійӧ эм сыкӧд тшӧтш **орудие** пролетариат киясын диктатура завоюйтӧм **выло**, кор сійӧс абу на завоюйтӧма, диктатура ёнмӧдӧм да паськӧдӧм **выло**, кор сійӧс завоюйтӧма нин“ (71 стр.).

„Ленинизм подувъяс йылысь“ аслас уджын Сталин ёрт подробнӧя видлалӧ партия йылысь—выль типа партия, ленинизм партия йылысь вопрос. Партия йылысь юкӧнын Сталин ёрт видлалӧ татшӧм вопросъяс: 1) партия, кыдз рабочӧй класслӧн передовӧй отряд, 2) партия, кыдз рабочӧй класслӧн, организованнӧй отряд, 3) партия, кыдз пролетариат классовӧй организациялён высшӧй форма, 4) партия, кыдз пролетариат диктатуралён орудие, 5) партия, кыдз волялён единство, коді абу совместимӧй фракцияяс существуйтӧмкӧд, 6) партия укрепляйтчӧ сійӧн, мый весалӧ асьсӧ оппортунистическӧй элементъясысь.

Сыысь кындзи, Сталин ёрт аслас уджын видлалӧ нӧшта некымын вопрос: стратегия да тактика, ленинизмлён метод, уджын стиль, теория йылысь вопрос да мукӧд.

Поражайтӧны сталинскӧй определениеяслён удивительнӧй простота да четкость, кужӧмлун схватывайтны основнӧйсӧ, излагайтны дженьыда, яснӧя да популярнӧя марксистско-ленинскӧй теориялысь медся сложнӧй вопросъяс, кужӧмлун йитны теория практикакӧд, озыра иллюстрируйтны теория конкретнӧй фактъясён, вӧчны тайӧ фактъясысь теоретическӧй положениеяс.

„Ленинизм подувъяс йылысь“ Сталин ёртлён удж дзик оз являйтчы марксистско-ленинскӧй теориялысь дась формулаяс пӧстӧй переложитӧмӧн. Тайӧ знаменитӧй удж гӧтӧвитӧм процессын Сталин ёртлы ковмис вӧчны колоссальнейшӧй научно-теоретическӧй, научно-исследовательскӧй удж. Сійӧ обобщайтӧ, выделяйтӧ сійӧ выльсӧ, мый ыртіс Ленин марксизм сокровищницаӧ, подытоживайтӧ пролетариатлён уна кад чӧжся революционнӧй тышлысь опыт, развивайтӧ водзӧ Маркслысь—Энгельслысь — Ленинлысь учение выль эпохакӧд, капиталистическӧй странаясын капитализмлён всеобщӧй кризис да СССР-ын социализм строитан эпохакӧд лӧсялӧмын.

Со мый вӧсна „Ленинизм подувъяс йылысь“ Сталинлён удж да став сылён мукӧд уджъясыс ВКП(б) XVIII съезд вылын сталинскӧй докладӧдз знаменуйтӧны аснаныс **выль, сталинскӧй этап марксистско-ленинскӧй наука развивайтӧмын.**

Партиялён XVIII съезд вылын 1939 вося мартын Сталин ёрт сетіс дзик четкӧй индӧдъяс сы йылысь, кыдзи ми долженӧсь относитчыны теория дінӧ. „Оз позь требуйтны,—шуліс сійӧ,—марксизмлён классикъяслысь, кодъяс торъялӧмаӧсь миян кадысь 45—55 во кадколастӧн, медым найӧ предвидитісны ставсӧ да ылі будущӧйын быд торъя странаын история зигзагъяслысь быд случай. Вӧлі эськӧ смешнӧ требуйтны, медым марксизмлён классикъяс выработайтісны миянлы дась решениеяс быд да быдсяма теоретическӧй вопросъяс вылӧ, кодъяс вермасны лоны быд торъя странаын 50—100 во бӧрын, сійӧн, медым ми, марксизм классикъяслён потомокъяс имеитім позянлун спокойнӧя куйлыны паччӧр вылын да куртчавны дась решениеяс. Но ми вермам и долженӧсь требуйтны миян кадся марксист-ленинецъяслысь, медым найӧ эз ограничивайтчыны марксизмлысь торъя общӧй положениеяс велӧдӧмӧн, медым найӧ викайтісны марксизм существоӧ, медым найӧ велалісны учитывайтны миян странаын социалистическӧй государстволён 20 во существуйтӧмлысь опыт, медым найӧ велалісны, медбӧрын, сійӧ опыт вылӧ мыджсьӧмӧн да марксизм существоысь петӧмӧн, конкретизируйтны марксизмлысь торъя общӧй положениеяс, уточняйтны да бурмӧдны найӧс“ (11 изд., 603—604 стр.).

Марксистско - ленинскӧй теория дінӧ именнӧ татшӧм отношение—тайӧ теория дінӧ кыдз действиеа руководство дінӧ, а не кыдз кынмӧм, кулӧм догма дінӧ отношение—обеспечитіс миян партиялы, кодӧн веськӧдлӧ революциялён гениальнейшӧй стратег Сталин ёрт, всемирно-историческӧй победаяс. Теория дінӧ ленинскӧй, сталинскӧй отношение обеспечитіс миян туй вылын сулалысь став сьӧкыдлунъяс венӧм; партиялысь единство сохранитӧм да нӧшта ёнджыка упрочитӧм; коммунистъяслысь да беспартийнӧйяслысь сталинскӧй блок лӧсьӧдӧм да упрочитӧм; внешней политикаын колоссальнӧй успехъяс; троцкистско-бухаринскӧй извергъясӧс тырвыйӧ разгромитӧм да социализмсянь, кодӧс кызвыннас строитӧма нин миян странаын, коммунизмлань ӧдйӧ водзӧ муным.

А. Пясковский.

Лӧсьӧдны бур олан условиеяс

Рабочӧйяс удж вылысь воӧны кӧдзыд баракӧ. Олан керкаясын абу косьтысянін. Налы лунтыр уджалӧм бӧрын быть лоӧ ломтыны пачьяс, вайны пес, ва да керкаясын вӧчны уборка. Унаысь ӧвлывлӧ сідз, мый удж вылӧ мунлывлӧны косьмытӧм паськӧмъясӧн.

Но тайӧ положениеыс ниӧти оз тревожит Гамскӧй вӧрпунктса начальникӧс. Сійӧ ӧніӧдз та кузя эз примит некутшӧм мераяс.

И. ПОПОВЦЕВ.

Гам вӧрпункт, 141 квартала вӧручасток.

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

ЛУНВЫВ КИТАЙЫН

Гуандун провинция центральнӧй юкӧнын китайскӧй войска атакуйтісны Хуасяньысь (Кантонсянь войвылын) японскӧй позицияяс. Бой результатын японскӧй гарнизонлы лоис бӧрыньтчыны Гаотанӧ (Кантонсянь 30 километр рытыв-войвылын). Кыдз нин юӧртсьыліс, январь 19 лунӧ китайскӧй частьяс пырисны Цзэнченӧ (Кантонсянь асыввылын). Бойяс мунісны карса уличаяс вылын. Японскӧй командование кыскис Цзэнченӧ гырысь подкреплениеяс. Такӧд йитӧдын китайскӧй войска вынужденнӧсь вӧліны эновтны карсӧ.

ЦЕНТРАЛЬНӦЙ КИТАЙЫН

Цзэцзян провинция войвыв юкӧнын, Сяошань районын китайскӧй да японскӧй войскаяс костын бойяс мунӧны водзӧ. Линбу станция районын (Сяошаньсянь 18 километр лунвылын) январь 25 лунӧ муніс ожесточеннӧй бой. Японскӧй войска вӧмаясӧн 500 гӧгӧр мортӧс воштӧмӧн, бӧрыньтчисны Сяошань бердӧ.

ВОЙВЫВ КИТАЙЫН

Шаньдун провинцияын январь 24 лунӧ китайскӧй войска атакуйтісны японскӧй гарнизон Гаоми карын (Циндаосянь рытыв-войвылын). Японскӧй командование осажденнӧй гарнизонлы отсӧг вылӧ ыстіс сюрсӧн джынйӧн сайӧ солдатӧс. Японскӧй подкрепление вӧлі встретитӧма китайскӧй войскаӧн Гаоми рытыв-лун окрестностьясын да разгромитӧма. Японскӧй воштӧмъяс лыддьыссьӧны 700 сайӧ морт.

МОРЕ ВЫЛЫН ВОЙНА

БЕРЛИН, 25. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро юӧртӧ, мый датскӧй танкер „Денмарк“ вӧйис взрыв вӧсна Киркоул английскӧй контрольнӧй портын. Сідз кӧ нейтральнӧй судноясӧ подвергайтсьӧны опасностьӧ сідзжӧ и английскӧй контрольнӧй портъясын, кытчӧ англичана вайӧдӧны найӧс.

Английскӧй побережье бердын судноялён гибель тшӧкмӧмкӧд йитӧдын, английскӧй властьяс предложитісны лӧсьӧдны став портовӧй каръясын специальнӧй спасательнӧй командаяс. Тайӧ актыс, а сідзжӧ ливерпульскӧй порт временнӧя тупкӧм петкӧдлӧ, мый британскӧй адмиралтейство оз юк оптимизмсӧ, кодӧн тӧдса английскӧй юӧртӧмъяс донъялӧны морскӧй войналысь результатъяс.

ПАРИЖ, 25. (ТАСС). Гавас агентство юӧртӧм серти, 1.600 тонна водоизмещениеа германскӧй грузовӧй пароход „Альберт Янус“, кодӧс сувтӧдӧма французскӧй патрульнӧй корабльён, вӧлі вӧйтӧма аслас командаӧн.

НЬЮ-ЙОРК, 26. (ТАСС). Бразилияса иностраннӧй делӧяс кузя министр, коді воис Монтевидеоӧ (Уругвай), заявитіс печатьса представительяслы, мый пан-американскӧй нейтральнӧй зона лӧсьӧдӧмлы паныд Англиялён да Франциялён протестъяс подулавтӧмӧсь, сійӧн мый американскӧй республикаяс ас саяныс колисны право лӧсьӧдны татшӧм зонасӧ, воюйтысь странаяскӧд водзвыв консультируйтчытӧг. Бӧръяясыс,—висьталіс министр,—сідзжӧ лӧсьӧдісны военнӧй зонаяс нейтральнӧй странаяскӧд консультируйтчытӧг.

Англо-японскӧй отношениеяслён напряженность

ТОКИО, 25. (ТАСС). „Кокумин“ газет ыджыд статьяын юӧртӧ странаын быдмысь антианглийскӧй движение йылысь. Газет индӧ, мый уна сикас организацияяс японскӧй пароход „Асаму мару“ кутӧм да шобӧм да 21 пассажир-немецӧс бӧсьтӧм случай рассматривайтӧны кыдз Япония вылын издевательство.

Вель уна газет юӧртӧны Токиоын английскӧй посольстволён здание бердын антианглийскӧй демонстрация йылысь.

„Мияко“ газет „Англо-японскӧй отношениеяслён напряженность“ передовӧйын, тӧдчӧдӧ, мый странаын антианглийскӧй движение вӧчӧ выль трещина Англия да Япония костын отношениеясын. Газет лыддьӧ, мый „Асаму марукӧд“ инцидент являйтчӧ международнӧй право нарушитӧмӧн да Японияӧс лэдзны позьтӧм оскорблениеӧн. Газет заявляйтӧ: „сідз кыдз Англиялён действиеясыс петӧны международнӧй право принципъяс йылысь рассуждение рамкаяс сайӧ да являйтчӧны государстволён престиж вопросӧн, то Япония должен примитны самозащиталысь мераяс“.

Суйчжоу дорын китайскӧй войскалён ыджыд победа

ЧУНЦИН, 24. (ТАСС). Китайскӧй войскаӧн шедӧдӧма мӧд ыджыд победа Хубей провинция войвыв юкӧнын, кӧні Суйчжоу секторын налы удайтчис венны японскӧй войскалысь ыджыд наступление. Китайскӧй частьяс тэрыба вуджисны контрнаступлениеӧ да тӧрыт асывнас босьтісны Гаочэн (Суйчжоуысь 40 километрӧн войвылын). Китайскӧй войска преследуйтӧ бӧрыньтчысь японецъясӧс.

Тані сражайтчысь 20 сюрс солдатысь японецъяс бойын воштісны 4 сюрс мортӧс виӧмӧн да 7 сюрс мортӧс ранитӧмӧн. Татшӧм ногӧн тайӧ участокын действуйтысь японскӧй войскалысь 50 процентсӧ петкӧдӧма стройысь.

Ответственнӧй редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 5—01

Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 785. Типография Наркомместпрома Коми АССР.